

Nobilissime, Strenuissime, Mag^o atq^e Ampliss^{ime} Vir,
Dne ac Patrono Gratosissime;

Et si mihi in sapientiam tuam irruenti, quibus negotiis atq^e occupationibus distraharis, ut q^o te impediunt,
& in plurimas ac varias curas diverse tradunt, ignotum, Eruditionem vero tuam ecclesiam tuam, qua ce-
lebraris ab omnibus, contemplanti ac consideranti, tacitum mihi esse non possit, quam meticulosa res sit,
scribere ad viros tales: Nobilissimos, antequam Doctissimos, eloquentia singulari excellentes, praesertim
cum praesens rerum tuarum status, quo te Magni ille DEVS, Princeps, Virtus, Fructio atq^e fortuna
tua te possidere, conditionem meam modernam longe lateq^e exuperet, attamen dum fructus prominentes
fortuna conditionis tuae, q^o aetatem tuam relictum agrum bene fructuosa ita fecerit, ut de vberissima
messe sperare nulli fallax esse possit, oes bonae mentis cultores alliciant, intermittere non possum, quin, quae
pectus atq^e animi meum de te inambulant cogitationes, tibi, Nobiliss^{ime} atq^e Strenuiss^{imo} Viro, licet ignotus, libere
tamen palam faciam, Tu modo, oculorum quae so aciem intende, & tang^o loquenti aether auri tuam
mihi vacuas concede, eamq^e facilius moto cardine pandi poteris, & siq^o fiducia humanitatis tua peccem,
culpam in te ipsum, qui sic dederem bonae mentis a naturae & virtutum confinio suspensam daberis, trans-
ferre. Cum Alphonsus Rex Aragoniae aliquando gravissimo corrupto morbo, multaq^e incassum Medici ad-
hiberent medicamenta, & Christi Ruffi, de rebus gestis Alexandri Magni historias legere cepit, q^o tan-
topiae delectatus fuit, ut valetudini restitutus dixisse fertur, valeat Aricenna, Hippocrates, Galenus, me-
dici ceteri, vivat Christus sospitator meus. Cum itaq^e nuper & ego inter adversa haec fortune & temporum, aethi-
atq^e motu hoc fatali rerum humanarum, si non corpore, tamen aere languens ac quasi agrotans, (notit. n.
prudencia tua ut corporum ita animorum quoq^e esse morbos) in eundem historicum, proxi nuper ab Alze-
minis typis datq^e, forte fortuna incidere, statim in incipite & quasi fronte mihi non tuum Ampliss^{ime}.
atq^e magnificum, cui, ut imperatum est a consuetudine & haecq^e inconcussa sedatione, ut meritissimo sic
signiferno consecratione atq^e dedicatione eundem esse animadverteram. Perlecta itaq^e praefatione illa
diligentissime, brevi quidem, sed elegantissima, utpote ex qua tang^o ex Timotheo olim victoris egregij
operibus semper aliquid plus intelligebatur, quam pinxerat, satis superq^e non solum dignitas & aucto-
ritas, (ut quoniam & Lipsij historicum probum, legitimuq^e, si quis vult, Item Principum proprium & assi-
dum in manu sinuq^e habentim, Acidaliq^e vero dignum Scriptorem, q^o ab omnibus praedicetur, & quem
penitus atq^e totum noscere deberem, appellitant) sed & maxima atq^e tuq^e, perie dixissem, divini dotos
singulares virtutumq^e divitias, quibus te prolixa rerum natura omniparens, atq^e Erudicio tua nunq^e
satis aestimanda, in hoc Martis & Artis coniugio, praemultis ditavit, quibus de omnibus, qui te no-
runt, (quis a Mithras in histore partibus notit & te non notit!) maximi voce atq^e consensu, (quae
natura vox est) celebraris, abinde colligi poterant. Perplexi. n. exinde te non solum in vtraq^e militia
sagata scilicet atq^e togata Virum esse Strenuissimum, ut Equitem, qualis tu es, decet, sed & quod certe

multum, imo summum est Traditionis arguentionem & virtutis maxima testimonium, ma-
cro ergo hoc aio mereri laudes immortales, cum dignum laude dicitur Musa vetet mori Vocari te
Amorem Doctorem. Atq; sic, ut vides, etiam libri habent vocem. Esse n. in amore aliquem apud
Doctos, multum est, cum fecerint mentem Aristotelis nihil fiat sine ea, esse

Monumentum & figuris Amoris,

maius, sed ipsum Amorem esse, certe maximum. Quis n. quæso nescit & tam peregrinus in studiis,
quandis vix mediocriter doctus, Platonem dixisse, ipsum etiam Apollinem esse Amoris discipulum,
ergo artes esse inventas Amore Duce? Cum ergo tu ipse sis Amor, quis te maximum nobis bono-
rum esse eam, (ut idem Plato) negabit? Ut n. Amoris ductu musica a Minis, araria fabrica
a Vulcano, Decorum horum gubernatio, (ut idem ait) a Jove inventa, sic in te ista oia, tanq; in ipso
Amore simul & semel excellunt. At Minis n. encyclopedicam eruditionem, a Vulcano tanq; fabro
armorum rei bellicæ scientiam, atq; a Jove officium quo fingens, Principis tui, imo & nostri, acta secreta
tractans atq; custodiens. At ecce, ignoscat mihi Plato & Amor tuus, si aliquid amplius addidero.
Ut Maximo Tyrig ait, cogitationibus humanis contubernales dios adinvicem DEVM Amorem
ac Spem, utriusq; hoc tu, Vir Mag. atq; Ampliss. viris Doctis & Literatis, qd ni etiam militaribus?
Et certe in his vos vocabunt Heronios, timeo, si residerint, quotquot Marti litant & sua consecra-
vunt nomina, quod ab hoc tanq; salutaris fidei Martis, & totis eos præfationem vestra exhibitis,
utpote inter quos & ego extremam præsentiam miles non meum profiteor. Et si vero cum Doctis com-
parari atq; equiparari ego aliter non possim, quam fœdore & viciis supergiveris, vel ut rithica li-
lio inverte, nisi forte colliculum arenaceum monti Serapio, nocturnam cum aquila, canonem cum
lepore, testudinem cum Pegaso, cælicum cum Elephante, fluidum cum mari, junculum cum Leo-
ne, & Battum cum Venice confere velim, inter literatos tamen et. (licet sim ut simia inter homines,
& Saul inter Prophetas insolens) Excludi me ad exortum hujus vite non patiar, cupientem ad
minimum, ut mediastinis illorum analecta colligere possim. Cum itaq; tam suavem tui nominis o-
dorem post se reliquerit præfatio illa, ut non parva stultedine memorantis meæ animi, cor atq;
sensus permulceat, erexit excominum illud eruditum Amoris me in spem, timiditatemq; tan-
dem meam ericit audacia Amoris erga Amorem, (nam,

Quid non audet amor?)

quod ansam inde in paradiso, cum nuper apud Perilludrum Dnum Legationem Corona Suecicæ meridionarem
arriperem

Multa super Priamo rogans super Hectore multa,
tandem et de te, Vir Nobilissime atq; strenuissime, non tam libidine cunctationis motu quærerem,

quam quod felicitate tanta & ego finij, atq; hinc me Amor, non solum Doctorum, sed & ut spero,
Literatorum (cum magis semper includat in eis) insinuas posse, quem certe Amorem, atq; legem
istam praefationem (quod hinc est seculi labor atq; macula bonas artes atq; carum cultores spernens)
etiam media die cum lanternâ quasi Diogenis per oes plateas atq; mureopolia, in macello, in palestra atq;
in foro, in medicinis, in theatris, apud oes aedes sacras, imò & nactus atq; currum ductores, id est,
Vbi hic quaerens nullibi, nisi in solo Palatio p̄dicti Dni Legati invenire Tabatur. At DEVM immo,
talem! quanta ibi de te iudicia! quanta aeternitas! quanta praecordia! quanta laudes! & quam
suavis recordatio tui! Tam multa. n. de Nobilitate tua generosa, Virtute eximia, eruditione
excellenti, integritate summa, candore laudabili, humanitate plus quam humana, debita tamen
gratitate repleta, auctoritate amabili, amore in literas & Literatos heroico commemorarunt tuo,
quod merito, ut Titulum non Principis solum aut Doctorum, ut praefatio praedicta dicit, sed potius
sic Entheatis, totius populi Amor ac Deliciae appellari possis, ego te mox exinde iudicis rationu
momentis Virum maximi precij, & Principis vere Nestorem atq; Topynum infallibiliter eandem meo
iudicavi.

Tunc ego te vidi, tunc cepi scire quis es.

Atq; sic, o sic virtus atq; eruditio tua latere sub modico non potest, sed fulget & eminet, atq; se, ut Flory
ait, in liberiore aëre exeret, ac velut in candelabro posita radios suos longe lateq; emittit. Et ut
lux subito effulgens ad se rapit oculos omnium, sic haec tua laudes, quibus omnium suffragijs non modico
sed heroico celebraris, extolles atq; plena manu describeris, aërem meum. Quam Phydias
Jovem, licet nunq; eum viderat, solum ex Homericis versibus deponerat, sic ego te Vir Amphiss. aig tui
virtutes exhibere saltem encomijs, q; tunc de te audiveram, audiverim. Sed reveror te in os laudare am,
pluris, itaq; in his multis, ut quidem possem, esse nolo, cum apud alios potius haec dicenda venient, ne auri
bus tuis verborum delictis aëtilarij, (quibus alias, quod tamen non est meum, Magnatum ingenia
ut esca pisces captari solent) ac blanditias facere videar. Virtus. n. sibi ipsi precium & extrinsecus
talibus ornamentis non eget, quando nec ibi fit metus adulationis, cum de quod dicit, ipsa re
sit miris. Cum itaq; audiverim, consensisse sic in te omnium Virtutum familiam, atq; ex illarum har,
monia factum & conflatum, (sed ecce volebam in posterum dissimulare laudes tuas & quasi tacite
praeterire, ne molestè ferres, ad sicuti Ennig olim dicebat accensebat, facilis flammam ore in ardente
opprimi, quam bona dicta tenere, idem & mihi evenit, cur. n. ad ipsissimam veritatis vocem aures
obtinueres? cur ad meridiam lucem oculos clauderes?) & Gratias ipsas te in verticem hinc integri,
tatis mansuisti, ubi nunc honorum omnium applausu in oculis tanq; omnium versaris, ne mirere, Vir
Mag. quod & ego pedibus hoc plerumq; Apolline venerari, aeternitatis tua Genio hinc litare, & Te, tanq;
Amorem et meum, quando ignotus, tam audacter interpellare praesumpserim. Sed quis est tu Nigri,
gerule inquis, q; me in tam multis curas divisum, nullâ habita ratione negotiorum & occupationum

meorum nugas hysce tuis alloqueris atq; detines? Blanditia n. mihi tuae sunt, quod dici solet, mera
gera germana. Ad maiora n. me natura genuit, eruditio docuit, vita ratio instituit, quam ut tali flatu
atq; ventillo elevarer. Noti, Stronius. Dicit, eadem modestiam tuam etiam ex aliorum sermone, ut que
ram et laudem agnoscere dicitur, nihilominus tamen.

ut suber immersabilis vadis,

sic veritas atq; laus tua. Dicam tamen, si nonissem velis. Nobilis Germanus sum, ante aliquot annos
ex patria per veram religionem nostram pulsus, ubi (quod proficere tamen dictionem velim) olim inter sedros,
nunc vix inter cardios, & si verum dicere liceat, litera plus quam Medici, in felicitatis mee deponde.
Vita huius hyemem atq; annos grades ingressus, miles Veteranus sine deponens, militarium laborum & periculum
portatus ex militia Westphalica, ubi nunc vastis ager ois squallit arvis & plurimis subdita tectis
face, altis sepultas obruit gentes cinis, & ego Illmo Principi Hassiae ad viginti menses Vice Generalis Au-
ditor totus exercitus infirmeram, cum testimonialibus qdem egregijs, ad ditandam gratiore pro-
cellam temporis in hac loca tutione rediis, ubi ante biennium librorum atq; studiorum oium memoriam
deposueram. Et quamvis etiam nunc ois librorum suppellectile destitutus, & arboris nativo sole et nullo
fructum ferant, celo sic roscido atq; sole frigido et foelices arbores sterile scant, frustra quis hyeme rigo-
te folia floribus ab arboribus expectet, nec aper hyberno tempore aut algente hyema sed saltem astate atq;
sereno sole floribus infidiant ac mella conficiant, nihilominus in, cum nullus equus tam vetulus, quia ali-
quando rursus edat hinnitum. Misas meas, resumpto velut animo, quasi iure postliminio redocare, ab-
iectam olim tibiam felici sine vitali spiritu rursus animare, ac ex eodem (curio tuo, eiusq; interiore
historie cortice, flores colligere, atq; aliqd, (nollen n. libenter ee marcidum desidia mancipium) de
arescentis ingenij meij, quod sentio, quam sit exiguum, scatebris & latebris notatum in eos, sed historico
ethicopoliticarum, non criticarum, quibus qui delectantur, si pensulatis cogitare & penitente mentis librariis
excitare velim, ut ingenue fatear, (ingenue a. confessio meretur remissionem) cum Mureto mihi nunc
luctere videntur, dare in aium indicem meum, si confersu tuo (ut quem spero aequissimum me-
habitionum eorum nempe studiorum, q mihi hac in parte, (et ex praefatione praedicta Herironum
video) coia tecum estimatorem atq; iudicem) fieri possit, non dubitai, cum hoc et coe virtutum
ut quod nobis gratum & acceptum illud et in alijs placeat, quin tibi non erit aduersum, si tamen
in his locis rursus mihi conditio, qua viction & amiction honesta contigerit. (Surre n. &
aliquid strenue facere, non fert humana natura, et olim Dux Romanorum Joannes dixerat
apud Procopium lib. 2. de bello Gothico. Quis n. quaso aliqd purj expectaret a fonte turbido
aut a calamo, quem cor triste movet. qua de ca per coia Misarum facm. te, Vir Nobilissime,
obsecro atq; obtestor, licet indigni, cui copiam tui facias, me opera, consilio atq; auxilio tuo in-
re, & favonio tuae gratiae profeq. (libenter n. nunc militiam vrbaram sequer) ne detignere,

ut in numerum thorum veniam, quod certe in potissima ratione felicitatis ponam, & Cresum me
dicitur superare arbitrabor. Sed bene se res habebit, ut spero; Amor. n. cum tu ipse sis, (et prefatio
dicit) subtrahere te mihi Amorem nullo modo poteris, quandoquidem & Amor meus ex tuo est, tanquam
ab accenso lychno. Ergo

licet vix

Ad Taracim fugias, vix sequetur Amor.

Si quid tibi nunc imperabis, diligenti opera curabo, nec in mora ero, sed te tibi nunc serviet mori
posse, buccinator generose tuae existimationis futurus. Sin minus & praeter spem gratiam nullam in Amo-
re hoc inveniam, (si n. peregrini atque ignoti plerumque despicantur, quod tamen de te, Vir Magice,
suspicias negas tunc, morte punitum) devotionem tamen nihilominus meam in te Amorem meum
conceptam constanter servabo,

Quoniam spiritus vos regit artus.

Sed portum nunc atque litteris occupo, tu vero, Nobilissime Dne, verborum dicitur diarrhoea, stilo ex
sanguine, atque nuncis, hinc meis, ut quae vix tunc lucubratione ancillae non (arma. n. miles magis quam
litteras scire debet) libens ignosce. Vale, Vire, flore, vive, tunc atque inchoas magis, magisque

(Nam cingenda est altis sepibus ista seges.)

atque me virtutem tuam censorem maximum cense. Dab. Haga Comit. 10. Calend. Martij d.
supra seculum decimum sextum trigesimo quinto.

Nobiliss. Strenuiss. Mag. atque
Ampliss. tuae Dominat.

Ad quos obsequia atque servitia

Paratissimae atque Promptissimae
ferunt

L. H. a Traunstorff

Nobilissimo, Strenuissimo, Magnifico atq;
Amplissimo Viro, Dño Constantino Huygenio
Equiti, Dño à Dijlichem, Illustrissimi Prin-
cipis Auriaci à Consilij & secretis, Dño ac
Patrono suo Gratiosissimo,

Haga Comit.